

Månadsrapport juni 2023 – Sommarvindar och högtryck minimerar vindkraftproduktionen

Översänder juni månads vindrapport. Svaga sommarvindar präglade juni månad som gav ett index på 84 % och hittills i år är index 98 %. Månadens beräknade totalproduktion blev endast drygt 1,7 TWh. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för maj uppgick till 14 % och produktionstiden till 69 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan endast 5 % och 27 % av installerad effekt.

Nu finns totalt installerat 15 898 MW i 5 516 anläggningar (> 50 kW).

Den kraftiga vindkraftutbyggnaden fortsätter och med fortsatt höga elpriser och ett fortfarande politiskt stöd bedöms denna fortsätta ett tag till. Det lokala motståndet har dock medfört en avmattning i utbyggnadstakten. Allt fler projekt utvecklas därför till havs där man räknar med mindre lokalt motstånd, men där försvarsmaktens krav och kraftiga fördyring skapar nya utmaningar. Nu ligger också kostnaden för havsanslutningen på exploatören och kostnaderna för sk systemtjänster är nu också under diskussion vilket ytterligare kan försämra vindkraftens konkurrensförutsättningar. Med en ökad efterfrågan på elkraft och att ingen aktör, vare sig kraftproducenter eller distributionsansvariga, längre ansvarar för byggande av effektkapacitet, dvs planerbar kraftproduktion, finns risk för allt större obalanser i kraftsystemet och därmed kraftigt fluktuerande elpriser. Det allt större underskottet i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, håller därför uppe elpriserna på en dysfunktionell nivå. En ny faktor är den allt större soletproduktionen som tenderar att ge minuspriser också mitt på dagen solrika dagar.

Europas alltmer integrerade elmarknad har nu visat sig få allt större inflytande på svenska elpriser. Kriget mellan Ryssland och Ukraina med sanktioner och handelskrig mellan EU och Ryssland medför höga olje- och gaspriser och därmed rekordhöga elpriser. Tyskland som har lagt ned både kol- och kärnkraftkapacitet bygger alltmer väderberoende elkraftproduktion. Vid svaga vindar måste därför elproduktion i Tyskland ske med den dyra naturgasen som därmed bli prissättande för all elproduktion och som därmed påverkar elpriserna i Sverige, speciellt i södra Sverige. Å andra sidan har denna kraftiga utbyggnad av vind och solkraft skapat ytterligare problem vid överproduktion eftersom flertalet vindkraftverk inte kan nedregleras samtidigt som transportkapaciteten av elkraft är begränsad. I dagsläget kan endast dessa problem lösas med prissättningen via oerhört stora prisdifferenser. På sikt kan etableras vätgasproduktion eller pumpkraftverk som kan svälja en del av denna överproduktion men som ytterligare ökar kostnaden för elkraftsystemet. Således måste eldistributionssystemet kraftigt byggas ut om en fortsatt satsning på väderberoende elproduktion skall ske. Ansvarig för detta i Sverige är Svenska Kraftnät.

Vårfloden pågår men ett långvarigt högtryck i södra Sverige, Danmark och Tyskland har gett liten vindkraftproduktion vilket gett höga elpriser i södra Sverige. Samtidigt har Finland med Olkiluoto och kraftig vindkraftutbyggnad gått från ett importland till ett exportland av el och har numera lägre elpriser än Sverige. Kärnkraftverken går ännu inte för fullt och fortfarande saknas effekt i södra Sverige. Priset för utsläppsrätterna har senaste månaden ökat och närmar sig åter prisnivån 90 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). Systempriset för juni ökade jämfört med maj. Prisskillnaden mellan norr och söder ökade ytterligare mest beroende på vårfloden och svaga vindar i söder. I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
juni 2022	1231	511	511	1263	1804	1484	2276	2263	1545	1920	1545	122
juli	992	225	225	866	1225	1952	2908	2469	1733	2728	1733	20
aug	2351	183	519	2230	3050	2755	4809	4736	3698	4661	3669	203
sept	2285	1007	1011	2286	2416	2318	3693	3543	3819	3819	3819	803
okt	806	505	513	806	813	1243	1503	1500	1387	1391	1387	378
nov	1191	1221	1221	1309	1348	2127	1522	1580	1183	1186	1183	671
dec	2443	2060	2060	2690	2714	2692	2732	2723	2817	2817	2826	1903
jan	1021	704	704	926	1044	882	1260	1116	1325	1325	1348	730
feb	914	520	520	825	1028	897	1323	1228	1175	1176	1133	498
mars	926	565	565	806	918	833	1110	1006	1122	1122	1126	639
april	883	665	665	687	739	686	1092	949	1094	1094	1114	687
maj	425	278	278	390	735	301	839	752	760	780	764	306
juni 2023	613	516	516	531	1034	507	1079	1067	731	962	730	234

Totalt är nu 874 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 50 rapporterar manuellt och ca 4 700 rapporterar inte till Vindstat. Vi har tyvärr tappat ytterligare ett antal verk beroende på bortkopplingen av det analoga kopparnätet.

Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

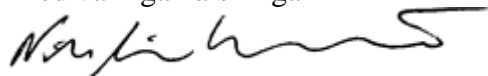
Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningsystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnet. Dessa "beräknade" värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnet visas på www.vindstat.com.

Trevlig sommar

Med vänliga hälsningar

Nils-Erik Carlstedt

Vindstat AB